

KAMRATBLADET

VÄSTGÖTA FLYGFLOTTILJS KAMRATFÖRENING
Nr 1 år 2023 (nr 56 sedan första utgivningen 1994)

Ordföranden har ordet

Då är det åter dags att inleda ett nytt år, vi skriver detta i slutet av februari.

I vår närhet rasar ett eländigt krig som saknar motstycke beträffande mänsklig grymhet i alla dess former.

Vi har inom styrelsen fått till oss att två styrelseledamöter vill trappa ner sin medverkan. Detta innebär att det behöver väljas in ersättare till dessa gentlemän. Är det någon som kan tänkas vara intresserad av att ingå i vår styrelse, tveka inte utan ge er tillkänna på enklaste sätt.

Detta innebär att vi övriga inom styrelsen, får ta över de ansvarsområden som dessa två medarbetare har haft ansvar för redan nu.

Innevarande år är det 500 år sedan Gustav Wasa valdes till kung den 6 juni 1523. Han kröntes den 12 januari 1528 i Uppsala domkyrka.

Nationaldagsfirandet den 6 juni på Karlsborgs fästning får förhoppningsvis en stor roll i detta firande. Kamratföreningen kommer traditionsenligt att närvara i vårt traditionsrum.

Vår utställning på fästningsmuseet kommer att genomgå en liten förändring, som förhoppningsvis blir klar i god tid till nationaldagen, avsikten är att kunna visa bilder från F6 tiden på en s.k. pekskärm. En del foton till detta finns publicerade redan nu på vår hemsida (f6kamrat.se) under rubriken "om F6".

Ovärderlig hjälp med detta sker via personalen på museet.

Även en omdisponering av utställningen är planerad under kommande år 2024, vi ser mycket framemot detta inom föreningen, vilket kommer att ge en förnyelse av hela samlingen.

Claes-Åke Eklund
Ordf.

Omslagsbild: Två AJ 37:or över Karlsborgs fästning. Fotograf. Ulf Nylöf.

Medlemstidning för Västgöta Flygflottiljs Kamratförening Kruthusvägen 30B 546 33 Karlsborg Plusgiro: 4916929-5 Redaktör: Joakim Weijmer
--

Verksamhetsberättelse för 2022

Under vinter och vår intog Västgöta flygflottiljs kamratförening en låg profil pga. den elaka pandemin.

Det som skedde var så kallade torsdagsträffar på Skomakarn´s café i Karlsborg, där det samlades ett mindre antal kamrater, för att fika och byta informationer om det aktuella läget, både nationellt och även internationellt. Mycket om den ryska arméns intåg och kriget i Ukraina förstås.

Styrelsen genomförde ett antal möten under denna tid för att förbereda sig om det skulle bli en möjlighet att genomföra ett årsmöte och någon resa efter sommaren.

Detta visade sig vara möjligt och i september hade vi ett årsmöte med ett föredrag av Ulf Nylöf, som även tjänstgjort på flottiljen som läkare under ca 15 år. Han visade ett stort antal bilder från F6, som uppskattades av åhörarna.

Det valdes en ny ordförande under detta möte, där avgående fortfarande ingår som ledamot i styrelsen.

Ett studiebesök på Femöres fortet i Oxelösund gjordes i slutet av september som var mycket trevligt och intressant.

Vidare hade vi ett föredrag en kväll i oktober, där Leif Åström kåserade om sina 35 år i Flygvapnet i olika befattningar, dels som divisionschef och som flygchef på F6 bl.a.

Under hösten samlades styrelsen två gånger, ett konstitutionerande styrelsemöte efter årsmötet och ett vanligt styrelsemöte.

Den årliga julmiddagen avslutade 2022 års verksamhet.

Styrelsen

Claes-Åke Eklund

Joakim Weijmer

Anders Kristiansson

Roine Larsson

Claes G Bjärle

Sten-Erik Larsson

Rune Bladh

Jultallrik 2022

Den 15 december samlades 24 medlemmar till årets jultallrik på Skomakarn's i Karlsborg. Som vanligt mycket trevligt och trivsamt! I samband med jultallriken avtackades vår avgående ordförande Claes G Bjärle med en gåva som överlämnades av nuvarande ordförande Claes-Åke Eklund.

Vi är honom stort tack skyldig för de fina insatser han gjort under åren och som ordförande inom kamratföreningen. Bjärle är fortsatt styrelseledamot fram till årsmötet.

Verksamhetsplan 2023

Torsdagsträffar

Vi träffas som vanligt på Skomakarn's på torsdagar och den 13 april kl 15:00 så kommer Röda Korset instruktör på besök för att instruera oss om senaste nytt kring HLR och hur hjärtstartare fungerar vilket är bra kunskaper att få del av. Vi vill ha din anmälan senast 9 april. Anmälan sker till Roine Larsson på tfn 070-886 99 28. Pris per medlem som vill medverka är 50 kr och då ingår kaffe med fralla.

Kallelse till årsmöte 2023

Årsmötet äger rum på Hankens bygdegård, Tunvägen 11, den 6 maj kl. 10:30. Vi startar i år med årsmöte och ett föredrag av Alf Ingesson Thoor. Därefter tar vi oss till Skomakarn's för gemensam lunch med kaffe. Vi avslutar sedan med samling vid minnesstenen och vår Gate Guardian där blomsternedläggning och fotografering sker. Pris per medlem 100 kr för er som deltar på lunch och kaffe.

Vi vill ha din anmälan senast 30 april. Anmälan sker till Claes-Åke Eklund på tfn 070-130 02 30 eller till Roine Larsson på tfn 070-886 99 28.

Välkomna!

Vårresan går i år till Husqvarna

Torsdagen den 11 maj reser vi till Husqvarna Museum. Resan sker med buss från Karlsborg med avgång kl. 09:00 från "Öltappen" med påstigningsmöjligheter i Mölltorp (ca kl. 09.25 vid Bil & Marin) och Hjo (ca kl. 09:45 vid Taxi).

Pris per medlem 200 kr vilket även inkluderar lunch i Husqvarna.

Vi vill ha din anmälan senast 30 april. Anmälan sker till Claes-Åke Eklund på tfn 070-130 02 30 eller till Roine Larsson på tfn 070-886 99 28.

Välkomna!

Från instrumentmakare till avvecklingsansvarig för fpl 37 Vigen

Text och författare 5840 Roine Larsson

Allt tog sin början 10 augusti 1958 med en resa till Västerås och okända äventyr. På centralen i Västerås väntade Molin med KFUM:s buss för färd till Lövudden. Där inkvarterades jag med 5834 Tage Tuvheden och 5841 L-E "Professorn" Larsson.

På måndagen var det dags att ta itu med allehanda göromål: fila passbiten, göra passare och hammare m.m. varvat med lektioner i olika ämnen, en del tråkiga t.ex. Köhlers lektioner i materiallära. Lage Jarkings lektioner i flygengelska däremot, tillhörde de bättre.

De två åren i Västerås gick fort och snart var vi placerade på våra valda flygflottiljer. Jag hamnade på F6 tillsammans med 5806 Kenneth Borgström. F6 hade ordnat boende åt oss halvvägs till Kråk utmed Vättern, mörkt och blåsigt och inget vidare boende. Vi var rörande överens om att vi skulle från Karlsborg fortast möjligt, men vi är kvar fortfarande, jag i Karlsborg och Kenneth i Skövde efter att han bytt flygplan mot pansarvagnar på Miloverkstaden där. Självt var jag instrumentmakare fram till 1971 då jag även var utlånad till CVA Arboga, och vår gamla lärare Birger Björklund, där jag körde Centralinstrumentet.

Efter semestern 1971 sadlade jag om till att bli pappersvändare som kalender-tidstekniker för att handlägga alla flygplan 32:s kalendertids- och drifttidsbundna enheter. Detta höll jag på med fram till 1981 då vår flygplanmästare Olofsson kom och undrade om jag inte var intresserad att hoppa över som beredare för flygplan 37, motor och raketstol.

Detta för att den som innehade tjänsten inom en snar framtid skulle gå i pension. Då man säger att man ska byta arbete minst tre gånger under sin livstid, beslöt jag mig för att tacka ja till erbjudandet. Jag hade denna tjänst själv efter att kollegan gått i pension.

Det gick bra beroende på att vi hade bra framförhållning då Pi styrde flygplanens drifttider och uttag med järnhand. Det var bara ett fåtal gånger jag fick planera om. När man så här i efterhand ser i backspegeln, var det tur att jag kom in som beredare, för när beslutet kom om F6:s avveckling var jag redan inne i avvecklingen av fpl 37.

Året var juni 1992. Vi hade tagit in flygplan 37-022 för H-tillsyn vid flygverkstaden. Arbetet var påbörjat med avplåtning och urmontering av enheter, som skulle skickas till Central verkstad. Men vid återkomsten efter semestern hade Hkv fattat beslut om att H-tillsyn på lågnummerflygplan inte skulle göras, varför tillsynen avbröts och vi fick demontera flygplanet på vitala delar, som var bristvara redan då.

Flygplanet tilldelades FMTS Halmstad för utbildning och skrovreparation. Flygplanet var det sista som lämnade F6 efter nedläggningsbeslutet och då med lastbil körd av skrothandlare Pettersson. Vid samma tidpunkt var fpl 37-309 utflugen för H-tillsyn som inte heller blev utförd. Flygplanet demonterades på F13 Norrköping och överlämnades till Aerotech TELUB Arboga för att användas vid en nyuppförd antennmätplats.

Senare var det stora diskussionsämnet var flygplanen skulle demonteras. Det fanns ett antal platser som var aktuella. F6, F13, FMV Resmat i Nyköping och F10. F6 och F13 föll bort tidigt, då ingen verksamhet tilläts finnas vid nedläggningsförband. Verksamheten i Nyköping föll sedan bort, för att lokaliteterna inte var lämpade för materiel som skulle återanvändas.

Vid möte på F10 lovade dåvarande flygingenjör Clas-Göran Bringdal att ställa upp med personal och 4 flygplansplatser för demonteringsverksamheten.

Då var det inget att tveka om, utan demonteringen blev förlagd till F10, där demontering av flygplan 35 pågick sedan tidigare.

Det första flygplan 37 som togs in för demontering var 37-013, som påbörjades efter semestern 1994. Genomloppstiden för de första flygplanen var ca 4 månader, då väldigt mycket skulle demonteras. I stort sett alla UE och mycket reservdelar skulle demonteras, som vid nybeställning skulle ta 18 månader att ta fram. Nästan varje dag var det akutbeställningar till något förband.

Vi pressade succesivt genomloppstiden, så att vi kom ner till 4 veckor och senare 3 veckor, då vi inte tog tillvara mer än miljömateriel. Som kuriositet kan nämnas att ett förband beställde 2 vingframkanter, en V och en H brådskanne, som tog lång tid att demontera, men när förbandet slutade flyga 37 låg de oanvända kvar i förråd och blev återlämnade och hamnade så småningom på Stena Metall i Halmstad.

Under åren har vi avvecklat försvarets 37 park- bestående av 108 ASJ 37, 17 SK37, 27 SH37, 27 SF37 och 149 JA37 totalt 328 flygplan. Efter demontering lämnades flygplansskroven till Stena Metall i Halmstad för fragmentering. Enligt en artikel i en kvällstidning blev det ölburkar av flygplanskrotet tänk på det när ni halsar en kall öl.

54 flygplan har havererat, varav 4 provflygplan. Två flygplan har deponerats för Veteranflyget vid SafHF på F7. Flygplan 37-098 och 37-809.

74 flygplan har fördelats till förband för brand- och urliftningsövningar, till skolor och muséer varav 12 till utländska muséer i Spanien, Slovakien, Estland, Österrike, Ungern, Frankrike (2), Tjeckien, Polen (2 resor beroende på att flygplanet inte kunde landa p.g.a. vädret), England, Tyskland och Holland. Avsikten var att ytterligare 2 flygplan skulle tilldelas utländska muséer i USA och Italien, om medel för detta kunde tas fram.

RM8 A och B avvecklades i samma takt, men vi demonterade och flyttade motorerna till Arboga. I de fall de hade drifttid kvar kunde behövande förband avropa lämplig motor, så att det passade till utgallring av flygplanet. Efter hand som motorerna hade full gångtid skickades motorerna till Stena Metall i Hallstahammar för att destrueras. Är det någon som har en RM8A i trädgården är det den jag saknar, har lagt ner ett hästjobb på att spåra den. Den har nog hamnat i Hallstahammar utan dokumentation, men det är nog preskriberat.

När vi drog ut flygplan 37-438 som det sista flygplanet som demonterats kan vi konstatera att en epok har gått i graven, men det lär dyka upp ett och annat flygplan från förband och skolor så än är inte alla avvecklade.

Till sist vill jag ge demonteringsgruppen på F10 och sedermera i Halmstad, som varit ett sant nöje att arbeta med under mina 13 år, en eloge för mycket gott samarbetet. Vi fick till sist uppleva lite av det goda genom uppdragen att leverera flygplanen till utländska museum.

Vi kunde konstatera att vi har det bra förspänt med lokaliteter och övrig materiel. En av de trevligaste resorna gick till Musée Européen i Montélimar. Krakow var också intressant, då vi fick göra ett besök i Auschwitz. Vi blev på alla ställen vi var mottagna på absolut bästa sätt. Då det var många som ville ha detta jobb, vill vi tacka Sven Scheiderbauer, som såg till att demogruppen fick detta uppdrag.

Nu har 37:an till himmelen gått!

Nyheter på kamratföreningens hemsida

Under senhösten 2022 kompletterades vår hemsida under fliken "Om F 6" med ett bildgalleri med fotografier tagna av Ulf Nylöf. Vi är tacksamma över att få använda dessa fina bilder. Under samma flik återfinns nu också F 6 Victoria marsch.

Vi har tagit fram statistik om antal besökare mm på kamratföreningens hemsida under 2022. Totalt har 1771 besök ägt rum och medeltiden att vara på sidan var 2,54 minuter. Jämfört med statistik från 2020 så har besöken på hemsidan ökat något och medeltiden var då 1,47 minuter.

Nuläge flottiljområdet

Flottiljområdet genomgår för närvarande en omfattande ombyggnad där byggnader rivs och marken förberetts för kommande byggnationer. Rivna byggnader är bl.a. matsalen från 1945 och östra och västra kasernen från 1879. Nedan bilder visar före och efter arbetena som genomförts.

Google Earth 2019

Lantmäteriet 2022

Vy över den planerade nya arkitektoniska utformningen som återfinns i planbeskrivningen från Karlsborgs kommun 2019.

Från boken Västgöta Flygflottilj – I mesta laget

Flottiljchef Nils Hansson

När flottiljchefen, överste Hansson, någon gång var sen på morgonen brukade han åka till flottiljen via det gamla bakre klagöringsområdet och så småningom bakom 2. Kompaniets hangar mot kanslihuset.

En morgon hade kompaniet rullat ut elkabel bakom hangaren och naturligtvis trasslade flottiljchefens in bilen i den. När han väl trasslat sig loss fortsatte han runt nästa hangarhorn. Där fick han syn på en värnpliktig som kom ut genom baddörren med grönställsjackan hel uppknäppt.

Blodtrycket steg naturligtvis ytterligare eftersom han nyligen vid ett chefs-sammanträde haft allvarliga anmärkningar på de värnpliktigas klädsel. Flottiljchefen tvärbromsade utanför expeditionen för att läsa lusen av kompanichefen som var jag. På min expedition satt S-B Johansson med ena foten på bordet, därtill ordinerad av flottiljläkaren på grund av en fotskada. Det visste naturligtvis inte flottiljchefen som nu nådde bristningsgränsen och "åsknedslagets" blev totalt. Nästa dag fick jag emellertid nytt besök av honom och då var allt dåligt humör som bortblåst.

Sven Larsson

(Källa Västgöta Flygflottilj F 6 Ragnar Ignell/Börje Räftegård)

Vi tackar och bockar till alla de som gett bidrag till föreningen vilket är mycket uppskattat!

Vi tackar varmt följande personer som generöst har valt att stödja kamratföreningen.

Tommy Ahlborg	Karl-Axel Andersson	Christer Andersson	Nils-Erik Andersson
Göran Barrén	Leif Berg	Sandolf Blomgren	Tom Blomqvist
Kerstin Gabrielsson	Tommy Gustavsson	Joakim Halaby	Susanne Halaby
Fredrik Hedén	Lars Hildestrand	Marcus Jonsson	Anders Juviken
Bengt Karlsson	Rose-Marie Larsson	Sten-Erik Larsson	Sven-Åke Larsson
Roine Larsson	Göran Tode	Kalle Uvholm	Joakim Weijmer
Roland Raystål	Åke Reingsdahl	Sten Strandberg	Kenth Svensson
Tomas Bergqvist	Ingvar Gustavsson	Marie-Louise Teijler	

Skulle någon ädel givare blivit bortglömd ber vi självfallet om ursäkt!